

Bombura

Samo Chalupka

Na breznianskej veži trúby prehrávajú,
breznianskych junákov do zbroje volajú:

a junáci letia na brány, na valy,
pri boku im šable, v rukách samopaly.

A ved' sa im ono tým Brezňanom stalo,
o čom sa nikomu ani nepozdalo.

Za Hronom, tam pod tým vysokým pahorom,
prešlú noc kuruci ľahli si táborom.

A ledva deň svitol za nocou, za tmavou,
prišiel k mestu hlásač pod bielou zástavou.

A pred bránou, tam sa postavil na cestu
a takô posolstvo ohlasoval mestu:

"Vít'azný náš vojvod i brať naša celá
udatným Brezňanom svoj pozdrav posiela.

My sme vojsko vlasti, a naša zástava
veje na obranu slobody a práva.

Kráľ náš, to je zlý kráľ, robí, čo nesluší;
on nám naše práva vierolomne ruší;

a neznosné tiaže na vlast' našu váľa:
preto sme zodvihli zbroj našu na kráľa;
ani že my tú zbroj skorej nezložíme,
čím jemu korunu z hlavy nezroníme.

Potom nám - len potom lepšia doba svitne,

len potom vlast' naša slobodou zakvitne:

a preto, kto si syn vlasti svojej pravý,
ber šabl'u a staň si pod naše zástavy." -

Jemu rečník mestský odpovedá z brány,

- pri ňom starší mesta i s radnými pány: -

"Pozdrav si, hlásaču, tých, čo ťa poslali,
a žeby si s Breznom svätý pokoj dali.

Známe my vás, známe: niet v kameni vody,

ani u kuruca pravdy a slobody.

Brojíte na kráľa: oj, beda vám, beda!

Boh si pravdu svoju brať na posmech nedá!

Brojíte na kráľa: - a tými krivdami,
pre ktoré brojíte, krivdíte nás sami.

Tým ste si sami súd vyniesli na seba,
a príde - prísť musí na vás kára z neba.

Slovákovi svätá je kráľova hlava:
on z ďaky krv svoju zaň dával i dáva.
Ani my, ľud verný, ľud slovenskej zeme,
pod vaše zástavy nikdy nestaneme.
A bodaj to, bodaj, dobrô nebo dalo,
by vás oko naše nikdy nevidalo."

"Pre to spurné slovo," - hlásač pyšno rečie:

"pre to spurné slovo krv vaša potečie.

Volte si víťaza, zvolíme si i my:

a tí nech boj bijú pred zraky našimi.

Ak nášho víťaza váš premôže v boji,

my hned' odrazíme od mesta v pokoji.

Jestli ale vášho náš víťaz pokorí,

to zaraz nech Brezno brány nám otvorí." -

"Staň sa!" zvolal rečník: - "nech Boh svojím súdom
súdi medzi vašim a slovenským ľudom!" -

Pred breznianskou bránou šíra lúka leží,
popri nej šumný Hron bystrým tokom beží.

A na to tej lúke dva víťazi stoja,
s kopijami v pästi, hotoví do boja.

Tam Maďar, vo zbroji striebrom vykladanej,
pyšno si harcuje na paripe vranej.
Syn to divej pustý, pustého pohľadu,
ku koňu, ku šabli privykly od mladu:

a tu náš Bombura: víťaz to od pluha,
biť ale dobre vie ruka jeho tuhá.

Broň i šišiak na ňom z pevnej sú ocele,
a sivko jarabý hrá pod ním vesele.

Na bráne dvanásti trubači zahráli
a naši víťazi do boja sa dali.

Sklonili kopije, muž na muža vrazil:
kopije sprašťali, žiadon nezvíťazil.

Na bráne druhý raz trubači zahráli:
a víťazi znovu do boja sa dali.

Vytasili šable, muž na muža vrazil;
šable sa zlámali, žiaden nezvíťazil. -

Na bráne tretí raz trubači zahráli:
a víťazi zasa do boja sa dali.

Hoj, teraz len bulo oči na čom pásti,
keď junákom blyšli posekáne v pästi.

A tie posekáne - tak ony durkali,
až sa tie breznianske múry ozývali.

Borba dlho stála: už i deň zapadal,
a junák junáka ešte neovládal.

Tie ich bujné kone sú už samá pena;
tie ich jasné brone brudí krev červená.

"Poddaj sa, víťaze!" - Maďar pyšno volá:

"Slovák Maďarovi nikdy neodolá."

"Bude, ako Boh dá!" - Slovák mu odvetí:

"A pýcha zlým dýcha, a do zlého letí." -

Hoj, len ti náš Slovák sivka raz otočil
a ku Maďarovi od boku priskočil:
a vtom buchlo, ako keď strela nebeská
stovekô dubisko na horách roztrieska.

A páčte! - Už Maďar z paripy sa valí
a čudská jeho krev zem slovenskú kalí;
a on, čo toť hanu na Slováka kydal,
sám on krivú dušu pred Slovákom vydal.

Zatrúbili trúby ozonom veselým,
a sláva na slávu znela Breznom celým.
Ale tam za Hronom, čím prišiel deň nový,
neostal ani len znak po kurucovi.
A tak to bývalo, i tak bude bývať:
budú sa pokorní na pád pyšných dívať.
Nepravých nepravosť uvalí do skazy,
lež pravda - hoj, pravda! - tá iste zvíťazí.